

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 15 lutego 2013 roku

ZEW/500/15-1/2013/MT

**Pan
Michał Boni
Minister Administracji i Cyfryzacji**

zapoznałem się z proponowanymi zmianami dotyczącymi zasad funkcjonowania bibliotek szkolnych, przedstawionymi w projekcie założeń z dnia 16 stycznia 2013 roku ustawy o poprawie warunków świadczenia usług przez jednostki samorządu terytorialnego. Projekt ten zakłada wprowadzenie nowych rozwiązań dotyczących współpracy jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wykonywania zadań publicznych, m.in. w odniesieniu do zwiększania samodzielności i elastyczności działania tych jednostek poprzez stworzenie możliwości wykonywania zadań biblioteki szkolnej przez bibliotekę publiczną. Wyrażam obawę czy proponowane zmiany w tym zakresie nie wpłyną na ograniczenie dzieciom „możliwości korzystania z biblioteki szkolnej”, na którą wskazuje art. 67 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.). Mogą one bowiem prowadzić do przekształcania bibliotek szkolnych w biblioteki publiczne (co w przypadku, gdy biblioteka szkolna nie posiada oddzielnego wejścia oznacza obecność na terenie szkoły osób trzecich) lub do przenoszenia księgozbiorów bibliotek szkolnych do bibliotek publicznych (likwidacji bibliotek szkolnych), a tym samym zmuszania uczniów do pokonywania znacznych odległości w celu wypożyczenia lektur szkolnych lub skorzystania ze słowników. Znaczenia bibliotek szkolnych nie można przecenić, gdyż odgrywają one istotną rolę nie tylko edukacyjną, ale również społeczną. Bardzo często pełnią funkcję świetlicy, centrum kulturalnego dla danej społeczności uczniów, które umożliwia im dostęp do Internetu, jak również do zajęć dodatkowych rozwijających ich zainteresowania.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 2 oraz art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), zwracam się z prośbą o przedstawienie wyjaśnień, czy kierowany przez Pana Ministra resort dokonał analizy, w jaki sposób możliwość wykonywania zadań biblioteki szkolnej przez bibliotekę publiczną byłaby realizowana przez jednostki samorządu terytorialnego oraz jak proponowane zmiany w przedmiotowym zakresie wpłyną na możliwość korzystania przez uczniów z biblioteki szkolnej.

Z wyrazami szacunku
Marek *Michał*

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO
ADMINISTRACJI I CYFRYZACJI
PODSEKRETARZ STANU
Magdalena MŁOCHOWSKA

Warszawa, dnia 11 marca 2013 r.

BM-ZPO-0790-3/2013.KW

Pan
Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka

Szanowny Panie Rzeczniku,

W nawiązaniu do pisma z dnia 15 lutego 2013 r. w sprawie *likwidacji bibliotek szkolnych* (ZEW/500/15-1/2012/MT), uprzejmie informuję, że opracowany w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji projekt założeń ustawy o poprawie warunków świadczenia usług przez jednostki samorządu terytorialnego, zakłada wprowadzenie nowych rozwiązań dotyczących współpracy jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wykonywania zadań publicznych oraz poprawy warunków usług świadczonych przez samorząd terytorialny, zwiększenia efektywności i elastyczności jego funkcjonowania.

Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78. poz. 483, z późn. zm.) – zapewniając decentralizację władzy publicznej (vide art. 15 ust. 1) – przyznała jednostkom samorządu terytorialnego, jako odrębnym podmiotom publicznym, przymiot samodzielności w wykonywaniu powierzonych zadań, która podlega ochronie sądowej. Stosownie do postanowień art. 16 ust. 2 Konstytucji RP, samorząd terytorialny uczestniczy w sprawowaniu władzy publicznej, a przysługującą mu w ramach ustaw istotną część zadań publicznych wykonuje w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Oznacza to, że w granicach prawa jednostki samorządu terytorialnego samodzielnie realizują poszczególne zadania w oparciu o zastrzeżone dla ich organów kompetencje. Jednostki samorządu terytorialnego są jednak zróżnicowane pod względem liczby mieszkańców, powierzchni i potencjału ekonomicznego. To sprawia, że w danych warunkach mogą być uzasadnione odmienne modele zarządzania usługami i struktury organizacyjne. Samodzielność i elastyczność działania samorządu terytorialnego ograniczają obecnie rozwiązania szczegółowo opisujące ich struktury organizacyjne. Dlatego prawo powinno w większym stopniu umożliwiać wybór sposobu wykonywania zadań publicznych. Do zwiększenia elastyczności w zarządzaniu przyczyni się także większa swoboda w kształtowaniu wybranych struktur.

Uwzględniając powyższe zaproponowano m.in. stworzenie możliwości wykonywania zadań biblioteki szkolnej przez bibliotekę publiczną. W związku ze zgłoszonymi w trakcie uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych uwagami, dokonano zmiany tego zapisu. Po tych korektach zakłada się stworzenie możliwości łączenia funkcji bibliotek szkolnych i publicznych. Biblioteka publiczna będzie mogła wykonywać funkcje biblioteki szkolnej (posiadając filię w danej szkole), biblioteka szkolna będzie mogła pełnić również rolę biblioteki publicznej. Ponadto możliwe będzie, na podstawie porozumienia, wykonywanie wspólnie zadań przez bibliotekę publiczną i szkolną.

W odniesieniu do formułowanych wątpliwości należy podkreślić, iż zakładane zmiany nie przewidują likwidacji bibliotek, tudzież działań skutkujących utrudnieniem do nich dostępu.

Szczegóły rozwiązań danych propozycji stanowiąc będą przedmiot dyskusji na etapie kształtowania i uzgadniania przepisów ustawy. Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji bierze pod uwagę wszystkie wnioski i sugestie, i wnikliwie je analizuje.

W zakresie tworzenia tych nowych rozwiązań uwzględnia się różne funkcje obu typów bibliotek oraz to, że obie te funkcje muszą być realizowane z poszanowaniem specyfiki organizacyjnej – ale tak, by forma pracy nie utrudniała mieszkańcom dostępu do kultury i do książek. Bezsporne także pozostaje, by dzieci i młodzież miały zapewnione bezpieczeństwo i dobre warunki w korzystaniu z bibliotek szkolnych i publicznych. Ta kwestia także będzie brana pod uwagę przy opracowywaniu finalnych rozwiązań.

z poważaniem,

PODSEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji
M. Młochowska
Magdalena MŁOCHOWSKA

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów